

بدون تقلب

فریدالدین حداد عادل

تقلب اتفاقی است ساده اما پیچیده!

گاهی به راحتی و برای حل مسئله به سراغ ریشه‌ها و عوامل می‌رویم و در مواقعی نتیجه می‌گیریم تخم‌مرغ‌دزد، شتردزد می‌شود و گاهی حق را به دانش‌آموز می‌دهیم که برای رهایی از مشکلات داخل مدرسه و بیرون از مدرسه دست به تقلب می‌زند. از آن بدتر هم نکته‌ای وجود دارد که طرح‌کردنش شجاعت و شاید جسارت می‌خواهد و نگارنده از همه عزیزان آموزش‌شکار بابت این جمله اخیر عذرخواهی می‌کند. گاهی رفتار معلمان در روند تدریس و کلاس‌داری،

به وضوح یا به‌طور اجمالی، دانش‌آموز را به سمت تخلف سوق می‌دهد. بعضی از کلاس‌های خصوصی، نمونه سؤال‌دادن برای امتحان، امتحانات سخت بی‌منطق، آزمون‌های سست و سبک، نحوه آماده‌کردن پنج نمره مستمر و از آن بدتر نمونه ارزیابی توصیفی دوران ابتدایی نیز در برخی مواقع مینا، قانون و قاعده ندارد و دانش‌آموز و خانواده‌اش این ضعف را احساس می‌کنند.

گاهی در مدرسه از خودم سؤال می‌کنم، اگر چه چیزی منظم و مرتب باشد، دانش‌آموز سمت تقلب نمی‌رود. کجای کار ایراد دارد که دانش‌آموز به وظیفه خود عمل نمی‌کند و در نهایت تقلب می‌کند؟

آیا افراد غیرصادق تقلب می‌کنند؟! آیا نبود شجاعت در مواجهه با سختی‌ها باعث تقلب می‌شود؟! یا اینکه مسئله حق الناس را به‌درستی فهم نکرده‌ایم؟! نکند به‌غلط آن قدر نمره و ارزیابی را بزرگ جلوه داده‌ایم که همه برای دستیابی به موفقیت درسی همه‌چیز را زیر پا می‌گذارند! چقدر آزمون سراسری و آزمون‌های مدرسه‌های تیزهوشان در این زمینه مؤثر است؟! نقش والدین چیست؟

به‌نظر می‌رسد، حل مشکل تقلب در مدرسه با یک نسخه واحد مقدور نیست. این گاو‌صندوق یک کلید ندارد. یک دسته کلید یا برنامه کلی تربیتی می‌تواند چنین مشکل مهمی را حل کند. اما تجویز این بسته دارویی چگونه است یا متن دسته کلید موردنظر چگونه محقق می‌شود؟

همه این سؤال‌ها در ذهن بنده پررنگ و کمرنگ می‌شوند. در یک مرحله تصمیم گرفتم ببینم در کدام مدرسه تقلب وجود ندارد؟! پاسخ سؤال منفی بود، اما به پدیده جالبی برخوردیم. معلمانی بودند که شاگردانشان با وجود انجام تقلب در کلاس‌های دیگر، در درس ایشان به هیچ‌وجه تقلب نمی‌کردند. دانش‌آموزان به‌طور رسمی و علنی می‌گفتند ما اگر بتوانیم در کلاس‌های درس معلمان دیگر تقلب می‌کنیم، ولی در کلاس آقای فلانی تقلب نمی‌کنیم.

تحلیل این ماجرا فرصت زیادی می‌خواهد، لیکن وقوف به آن در این مرحله بسیار ارزشمند و مهم است. باید بدانیم، می‌توان بدون تقلب مدرسه را اداره کرد، کما اینکه بعضی از همکاران ما می‌توانند ضمن حفظ اقتدار خود، کلاس خود را بدون تقلب اداره کنند.